

Til
Utdanningsdirektoratet

Utdanningsdirektoratets referansenummer: 2020/310

Innspill fra Sentralt ungdomsråd i Oslo om nye læreplaner i valgfagene på ungdomsskolen

Sentralt ungdomsråd i Oslo (SUR) takker for muligheten til å komme med innspill på forslaget til nye læreplaner i valgfagene på ungdomsskolen.

Generelle innspill

SUR mener det er viktig at valgfagene skiller seg nok fra de vanlige fagene. Flere elever opplever i dag at skolen tilbyr valgfag som ender opp med å ligne veldig på fellesfagene. Eksempelvis blir forskning i praksis ofte mer som en repetering av naturfag, og design og redesign brukes som utvidelse av timetallet i kunst og håndverk. Dette mener vi er uheldig, og at bør tydeliggjøres i fagets beskrivelse.

Det er viktig at valgfagene faktisk er *valgfag*. Dersom skolen kun tilbyr to eller tre fag, mener vi at det ikke et reelt valg, og at ordningen mister sin hensikt om å fungere motiverende. Vi mener derfor at det bør settes et minstekrav om antall valgfag og stilles krav til variasjon i fagene som tilbys ved den enkelte skole.

Mer praktiske fag

SUR er positive til at det er fokus på å gjøre fagene mer praktiske og er enige i denne prioriteringen. SUR mener samtidig at man må være bevisst på at selv om fagene *virker* praktiske blir de veldig fort teoretiske. Slik oppleves det i dag. Det fører til at fagene handler mer om de teoretiske kunnskapene man viser enn innsatsen, noe SUR mener er dumt og oppleves lite motiverende. Det bør derfor komme tydelig frem i læreplanen hvordan man skal balansere teoretiske og praktiske oppgaver.

SUR mener at det er viktig å påpeke at tilbudet og opplegget i de ulike fagene varierer mye fra skole til skole i dag. Dette mener vi er problematisk. Det bør derfor være klarere retningslinjer og tydelige kompetansemål enn i dagens forslag sånn at det ikke er så stor forskjell mellom skolene.

SUR vil også påpeke at det er mer ressurskrevende å gjennomføre praktiske oppgaver og at det er veldig forskjellig om skolene har midler til å prioritere utstyr og materiell. For noen skoler er dette grunnen til at fagene blir fylt med teoretiske

oppgaver i stedet for praktiske oppgaver. Dette svekker kvaliteten til fagene og gjør fagene mindre motiverende. SUR mener at en måte å løse dette på i kompetansemålene er at det er færre kompetansemål i fagene slik at lærerne har mer frihet til å legge opp undervisningen ut fra de rammene som er praktisk mulig å gjennomføre. På den måten kan fagene bli mer praktiske.

Manglende kompetanse svekker motivasjonen

Det er mange valgfag og ikke alltid kompetanse nok hos lærerne i valgfagene skolen tilbyr. Vår opplevelse er at lærerne som har fagene ikke ser på fagene som seriøse fag. Det oppleves ofte at lærerne mangler kompetanse, og rett og slett ikke vet hvordan de skal undervise i det. For eksempel at en lærer i sal og scene ikke har noen erfaring med skuespill, lyd, lys eller sang, eller kun har erfaring fra en av tingene og derfor ikke kan lære bort helheten i faget. Vår opplevelse er at det ikke er fagene som er demotiverende, men gjennomføringen av dem. SUR mener derfor at det i læreplanen bør stå noe om forventede forkunnskaper og kompetanse for å undervise i de ulike fagene. Vi mener at faget fint kan deles mellom flere lærere om nødvendig for å dekke disse kravene. Da forplikter man også skolene til å kurse/bygge kompetanse innenfor fagområdene, som er positivt.

Kjønnsutjevning

SUR støtter mange av endringene som ønskes å gjøres i fagene for å nøytralisere dem, men mener at dersom man skal få dette til er det andre tiltak som må til. Det er viktig at elevene får tilstrekkelig informasjon om fagene før de velger, slik at det ikke er slik som på mange skoler i dag hvor elevene får en liste der de skal krysse av for faget de vil ha. Hvis man gjør dette blir navnene på fagene også mindre viktige. SUR foreslår blant annet en prøveperiode der man kan velge tre fag man kan prøve å gå på timer i, slik som de gjør på vgs., der man kan bytte innen tre uker. Et annet forslag er å tilby veiledning der skoleveiledningstjenesten eller læreren kan diskutere med eleven hva som er best for den enkelte. Det kan være vanskelig å vite hva fagene egentlig innebærer, noe de voksne kanskje har mer erfaring med siden de kjenner fagene fra før av.

Oppsummering

Sentralt ungdomsråd i Oslo mener:

- Læreplanene må sørge for at valgfagene skiller seg nok fra fellesfagene til at de ikke repeterer hverandre.
- Det bør settes minstekrav til antall valgfag hver skole tilbyr, samt krav til variasjon i fagtilbudet som tilbys ved den enkelte skole.
- Det må tydeliggjøres hvordan underviseren skal balansere det teoretiske og det praktiske i faget. Særlig når det kommer til under standpunkt- og underveisvurderinger.
- Det bør være klarere retningslinjer og tydeligere kompetansemål enn i

dagens forslag, slik at tilbudet og opplegget i de ulike fagene ikke varierer så mye fra skole til skole.

- Det bør være færre kompetansemål i fagene slik at lærerne har mer frihet til å legge opp undervisningen ut fra de rammene som er praktisk mulig å gjennomføre.
- Det bør stå noe i læreplanen om forventninger til forkunnskaper og kompetanse for å kunne undervise i de ulike fagene .
- SUR støtter mange av forslagene for å kjønnsnøytralisere fagene i større grad, men mener også at løsningene i realiteten ligger andre steder enn i læreplanen.
- For å oppnå bedre kjønnsfordeling foreslår SUR at det gis tilstrekkelig informasjon i forkant, at det gis mulighet for veiledning med læreren eller rådgiver og at det innføres en prøveperiode slik som på VGS.

Beste hilsener fra

Sentralt ungdomsråd i Oslo